

”Allt jag vill är att hjälpa

Razia.

Razia sitter på golvet tillsammans med sina tre barn i det enda rummet i sin tillfälliga bostad i den gamla staden, Shor Bazar, i Kabul. Bostaden är enkel och både huset och rummet är gammalt och slitet. Trots att fattigdomen är uppenbar är bostaden prydlig. Det känns inte bara trevligt att sitta och prata med Razia. Det finns också en hemtrevnad i det lilla rummet med de enkla mattorna som täcker lergolvet. Sängkläderna som ligger prydligt travade ovanpå varandra på golvet är det enda möblemanget förutom några kuddar.

Text & bild: Börje Almqvist

Slum och fattigdom kan framlevas med värdighet som slår en besökande från en värld där ordet slum förknippas med något helt annat. Besöket hos Razia och hennes barn är inte första gången jag möter svår fattigdom.

Razia är änka sedan sju år tillbaka och barnen omkring henne betyder allt.

– Allt jag vill är att hjälpa min son.

Hennes enda son, Wahidullah, är funktionshindrad och Razia arbetar som städerska på en skola för att försörja honom och döttrarna Tuba och Anita.

RAZIA OCH HENNES FAMILJ levde ett helt normalt liv i södra Kabul till katastrofen drabbade dem sommaren 1992. Inbördeskriget. Deras hem träffades av en raket när två milisgrupper stred om kontrollen över deras kvarter. Huset rasade samman och begravde Wahidullah under rasmassorna. Han överlevde, men ryggraden blev sned liksom benen. Sedan dess kan han inte gå utan hjälp.

Wahidullahs äldsta lillasyster Anita, som är 14 år, är hemma om dagarna och hjälper honom. För Anita är livet inget tonårsliv. Hon har en vuxens ansvar i hemmet. Hon är både hemassistent åt brodern och sköter hushållet när mamma är på jobbet.

” Regeringen måste hjälpa min son men jag förväntar mig ingenting

Razia

min son”

– Jag försöker lära Anita att läsa och skriva men det är svårt att få tiden att räcka till. Hon har så mycket att göra att hon inte hinner lära sig, säger Wahidullah.

Tolvåriga Tuba går däremot i skolan. Hon går i fjärde klass. Wahidullah studerar också. Av ekonomiska skäl kan han inte ta sig till skolan varje dag. Resorna blir för dyra.

– Min lärare säger att det räcker om jag studerar hemma och kommer någon dag i veckan. Bara jag kommer på examen och klarar den så är det okej.

Wahidullah gick tidigare en kurs i engelska, men det blev för dyrt så han tvingades sluta efter ett år.

– Om jag lär mig engelska och IT skulle jag kunna få ett jobb, säger han.

Med sitt grava handikapp är det inte troligt att han annars skulle kunna konkurrera med andra arbetsökande.

Razia kan själv inte läsa och det har stått henne dyrt. När hon berättar om hur hon drabbats av sin egen analfabetism så förstår man varför hon trots alla svårigheter tycker att det är så viktigt att så många som möjlig av hennes barn får gå i skolan.

– Efter att vi flytt från Kabul bodde vi i ett flyktingläger i Pakistan. Det stängdes emellertid snart varpå vi var tvungna att flytta hem till Afghanistan trots att vi inte hade något att återvända till. När vi kom till flyktingmottagningsanläggningen utanför Kabul fick vi fylla i en massa blanketter. Bland annat skulle jag svara på frågan om jag hade något land. Jag viste inte att land också betydde jord. Jag trodde att de menade Afghanistan och svarade ja och skrev på att jag hade jord.

Därför ströks familjen från de som kunde få mark av staten. Sedan dess har det varit ett ständigt flyttande från den ena delen av Kabul till den andra. Någon ordentlig bostad har de inte råd med. Därför har de flyttat runt från en plats till en annan. Flyktinglägret kan de inte återvända till, för det är jämnat med marken.

– Vi har bott här i fyra månader och nu vill hyresvärden att vi ska flytta, berättar Razia.

RAZIA TJÄNAR cirka 650 kronor i månaden och hyran är på 300 kronor. Det gick hyggligt fram till förra året. Sedan dess har matpriserna stigit till det dubbla.

– Förut hade vi råd med ris och kunde äta kött. Jag bakade också åtta bröd varje dag. Nu kan jag bara baka tre

mindre bröd som vi delar upp på två måltider. Till det har vi lite lite ris.

Mest oroar hon sig för sonen. Jag behöver inget själv och mina flickor kommer att gifta sig, säger Razia och kramar om Tuba och kysser henne på pannan. Tuba ler generat samtidigt som hon ser lite stolt ut. Som om hon känner sig lite vuxen trots att hon är yngst i sällskapet.

– Regeringen måste hjälpa min son, men jag förväntar mig ingenting. De är ett skämt och tänker bara på sig själva. De lovade mark till funktionshindrade men man måste ha kontakter för att få någonting. Vi har inga kontakter.

Tidigare var hon hoppfull och röstade på Karzai i valet 2004.

– Jag röstade för att jag vill att mitt land ska byggas upp igen. Om jag hade vetat att det skulle bli så här skulle jag inte ha röstat på honom.

Razia ser väldigt generad ut när hon berättar att hon röstade på Karzai och hon berättar att hon inte tänker rösta i nästa val.

– Jag arbetar och har inte tid med sånt, säger hon bestämt.

Men om det ställer upp någon bra kandidat skulle du inte rösta då, undrar jag.

– Om Karzai kunde bli så här så kan den nästa bli likadan.

Om Razia låter kritisk, så är det bara en västanfläkt mot den hårda kritik och det hat som många av Kabuls sluminvånare uttryckt mot framför allt presidenten men även mot andra makthavare i Kabul. Alla fattiga jag pratat med som kommit in på makthavarna har uttryckt en stark vrede över att de tvingas leva ett liv i misär trots att ofta även barnen måste arbeta för att hålla svälten från dörren.

Razia hoppas på fred.

– Om det blir fred kommer det att bli bättre. Om det inte blir fred blir det inte det, avslutar hon när jag frågar om vill lägga till något innan vi avslutar. •

Razias son Wahidullah är funktionshindrad och är i stort behov av assistans.